

УКРАСЦІ, КАБ ПАД'ЕСЦІ

Што чакае жыхароў Польшчы?

«Цанавы апакаліпсіс» з-за росту цэн на энергію чакае Польшчу, лічыць польскі вэб-партал Interia са спасылкай на крыніцу з сельскагаспадарчай палаты ў Ніжняй Сілезіі. «Усё стане даражэй, калі так выраслі цэны на электраэнергію, газ, ацяпленне», — заявіў суразмоўнік выдання. Ён адзначыў, што фермеры ў Польшчы скардзяцца на рост кошту энерганосьбітаў. Многія з іх ужо пачалі актыўна скарачаць колькасць сельскагаспадарчых культур, якія вырошчваюцца. Такая сітуацыя можа прывесці да дэфіцыту тавараў на рынку і рэзкага росту цэн на іх. Пры гэтым рэальнай дапамогі ад улады і вытворцаў, і спажывеццаў чакаць не выпадае. Прагнозы спецыялістаў на конт далейшага развіцця падзей самыя змрочныя. Што ж чакае жыхароў Польшчы?

ІНФЛЯЦЫЙНЫ «ПОДЫЎ»

Рост цэн у Польшчы працягвае разгортвацца імклівымі тэмпамі. Паводле інфармацыі Цэнтральнага статыстычнага ўпраўлення, па выніках студзеня індэкс спажывецкіх цэн у Польшчы ў параўнанні з пярэднім годам узляцеў да 17,2 працэнта, што перавышае снежаньскія значэнні, якія складалі 16,6 працэнта. Устойлівае павышэнне ўзроўню спажывецкіх цэн у Польшчы дасягнула ў студзені 2,4 працэнта ў месячным выражэнні. Такі паказчык даў падставу Еўракамісіі паставіць краіну на «еўрапейскі інфляцыйны подыў».

Заставацца на ім краіна будзе як мінімум да 2024 года, прыводзіць прагноз ведамства аглядальнік Interia Алан Бартман. У мінулым месяцы ў краіне зафіксавалі рэкордную за 26 гадоў інфляцыю — 18,4 працэнта. Пра гэта паведаміла радыё RMF24 са спасылкай на даныя Цэнтральнага статыстычнага ўпраўлення краіны. Згодна са статыстычнымі данымі, за год прадукты харчавання і безалкагольныя напіткі падаралі на 24 працэнт, затраты на транспарт павялічыліся на 23,7 працэнта, а кошт энерганосьбітаў вырас на 22,7 працэнта.

Адзначаецца, што «рэкардсменам па дарагоўлі» стаў цукар, які за год падаралі на 85,5 працэнта. Падобная сітуацыя склалася і з палівам, цэны на якое ўзраслі на 53,6 працэнта ў гадовым вылічэнні. У параўнанні з пярэднім месяцам цэны на тавары і паслугі ўзраслі на 1,2 працэнта (у тым ліку паслугі — на 1,6 працэнта і тавары — на 1,1 працэнта).

У той жа час шэраг экспертаў небеспадстаўна лічыць, што Галоўнае статыстычнае ўпраўленне заніжае гэты паказчык. Так, паводле даных фірмы NielsenIQ, сёлета ў студзені спажывецкая інфляцыя склала 19,2 працэнта. Як лічаць спецыялісты, найбольшы рост цэн назіраецца ў супермаркетах, дзе цэннікі «распухлі» сама меней на 22,2—22,8 працэнта. Пры гэтым пакупнікі набывлі ў такіх магазінах сёлета менш прадуктаў, чым за аналагічны перыяд мінулага года.

У КРАЙНІЙ ГАЛЕЧЫ

Высокая інфляцыя назіраецца ў Польшчы даўно. Як вядома, падчас агульна-

польскага кіраўніцтва спра-віцца з праблемамі не прыносяць чаканага выніку.

ХВАЛЯ ЗЛАЧЫНСТВАЎ

Былы прэзідэнт Польшчы Лех Валенса паскардзіўся на імклівае збядненне. Як піша Super Express, прычынай гэтага стаў значны рост цэн, які назіраецца ў краіне. Па словах польскага экс-лі-дара, яго пенсія на працягу

у крамных злodeзяў не карысталіся. «Крадзяжамі з крам у асноўным займаюцца людзі, якія робяць тое ў некаторым сэнсе вымушана», — тлумачыць дырэктар польскага дыстрыб'ютара дзіцячых брэндаў SkipWish Мацей Тыгельскі.

Колькасць крадзяжоў з супермаркетаў летась павялічылася на 20,8 працэнта і склала 188,3 тысячы. Але яшчэ хутчэй (на 24,6 працэнта) узрасла колькасць

мі, тэрмін прыдатнасці якіх заканчваецца. Гэта, як правіла, паўнаватасная ежа па значна ніжэйшых цэнах. Купляйце адзенне, якое было ва ўжытку, мэблю, аксесуары для дому, кнігі, дзіцячыя цацкі, настольныя гульні, галаваломкі, бо гэта вялізная эканомія», — раіць партал Onet.pl.

Яскравым сведчаннем сацыяльнага крызісу стала, як піша Gazeta Wyborcza, распаўсюджванне ў Польшчы такой з'явы, як фрыганізм — «выратаванне» ежы са смеццевых кантэйнераў. Паміж сабой фрыганы трымаюць сувязь праз сацсеткі. Толькі ў Лодзі іх налічваецца звыш 6 тысяч чалавек. «Нягледзячы на тое, што людзі пачынаюць галадаць, маркеты працягваюць выкідаць сотні тон непрададзеных прадуктаў», — адзначае Gazeta Wyborcza. — Паводле даследавання, праведзенага ў рамках праграмы рацыяналізацыі і скарачэння харчовых адходаў, крамы штогод выкідаюць 337 тысяч тон ежы».

Каля паловы жыхароў Польшчы апасаецца страціць работу.

Як паведаміў польскі партал Wprost, узровень беспрацоўя ў краіне зноў вырас, што адбіваецца на настроі людзей. Эканамічны спад, інфляцыя і высокія працэнтныя стаўкі паўплывалі на рынак працы ў Польшчы. Беспрацоўе расце ўжо каторы месяц запар. Як паведаміла Міністэрства сям'і і сацыяльнай палітыкі Польшчы, у канцы студзеня ўзровень зарэгістраванага бес-

працоўя склаў 5,5 працэнта супраць 5,2 працэнта месяцам раней. Колькасць зарэгістраваных беспрацоўных на канец студзеня склала больш за 850 тысяч чалавек.

ЕЖА СА СМЕТНІЦЫ

Нізкі рост ВУП спрагна-заваў для Польшчы Нацыянальны банк краіны, паведаміў TVN. Пры гэтым, як скардзяцца палякі, інфляцыйная крывая абсалютна непрадказальная. У сакавіку Нацбанк апублікаваў новы інфляцыйны прагноз. Згодна з ім, сёлета можна «з 50-працэнтнай верагоднасцю» чакаць гадавой дынамікі цэн у дыяпазоне 10,2-13,5 працэнта, 3,9-7,5 працэнта — у 2024 годзе і 2—5 працэнта — у 2025-м. Гэта азначае, што да інфляцыйнай мэты, якую раней абвясціў Нацыянальны банк Польшчы (2,5 працэнта), краіна наблізіцца толькі праз два гады.

СМІ пастаянна размяшчаюць парадзі аб тым, як і дзе можна сэканоміць. У крамах «варта зазірнуць у скрыні і халадзільнікі з прадукта-

а 32 працэнтны апытаных заявілі, што хочуць уладкавацца на падпрацоўку.

ШЛЯХ ДА БАНКРУЦТВА

Тым часам стала вядома, што польскія ўлады збіраюцца выдаткаваць на абарону 4 працэнтны ВУП дзяржавы, што ўдвая перавышае стандарт Паўночнаатлантычнага альянсу. У разліку на душу насельніцтва краіна будзе ўкладваць у войска больш за астатніх у НАТО. Паводле інфармацыі The Telegraph, Польшча заказала 1 тысячу паўднёвакарэйскіх K2 і 250 новых танкаў Abrams з ЗША. Дзякуючы гэтаму, краіна можа перасягнуць па колькасці танкаў Брытанію, у якой у распараджэнні 227 бронемашын. Палякі плануюць закупіць каля сотні верталётаў Apache у Вашынгтона, а ў Сеула — 48 самалётаў FA-50. Польшча ўзмоцніць артылерыю 600 гаўбіцамі K9, 18 рэактыўнымі сістэмамі залпавага агню HIMARS і 288 сістэмамі MRL K239 Chunmoo з Паўднёвай Карэі. Акрамя таго, паводле некаторых звестак, судзення краіна папрасіла паўднёвакарэйскую кампанію пабудоваць завод па вытворчасці боепрыпасаў для танкаў і гаубіц. Таксама ідуць перагаворы аб будаўніцтве «буйнога зброевага прадпрыемства» ў супрацоўніцтве з Вялікабрытаніяй. Паскорыўся працэс падпісання мноства новых вайсковых кантрактаў. Колькасць польскага войска маюць намер падвоіць да 300 тысяч чалавек. Цяпер разам з добраахвотнікамі і студэнтамі ваенных устаноў узброеныя сілы Польшчы налічваюць 164 тысячы чалавек.

«У нас ужо наступіў дэмаграфічны крызіс: за дзесяцігоддзе колькасць палякаў скарацілася амаль на два мільёны чалавек. Можна крыху змяніць траекторыю гэтага небяспечнага метэарыта, але ён абавязкова стукне па нас», — заявіў Rzeczpospolita прэзідэнт Інстытута дзяржаўных фінансаў Славамір Дудэк. Эксперт падкрэсліў, што насельніцтва краіны старэе вельмі хутка. Гэта створыць вялікую нагрузку на эканоміку і прывядзе ў 2050-м да некантраляванага росту дзяржаўнага доўгу Польшчы з цяперашніх 55 да 140 працэнтаў ВУП.

На сённяшні дзень сітуацыя складаецца такім чынам, што Польшча паступова набліжаецца да немінучага банкруцтва. Прычынай гэтага, як піша Interia са спасылкай на польскіх экспертаў, стала спіраль папулізму, якую раскруціла Варшава. «Інфляцыя прыводзіць да росту сацыяльнай базы папулізму, — пракаментаваў сітуацыю эканаміст Ежы Хаўзер. — Алгарытм такі: інфляцыя, беднасць, расчараванне, прэтэнзія, індэксацыя і, як вынік, яшчэ больш высокая інфляцыя».

Пётр ДУНЬКО.